

Sygn. akt II AKa 124/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SA Dorota Tyrła

Sędziowie: SA Ewa Jethon

SR (del.) Dariusz Drajewicz (spr.)

Protokolanci: st. sekr. sąd. Katarzyna Rucińska

sekr. sąd. Olaf Artymiuk

przy udziale Prokuratora Hanny Gorajskiej - Majewskiej

po rozpoznaniu w dniach 26 września 2019 r., 8 października 2019 r. i 25 listopada 2019 r.

sprawy:

1. J. B.,

syna E. i B.,

ur. w dniu (...) w miejscowości R.

oskarżonego o przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 2 pkt. 4 k.k.; art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 148 § 2 pkt 4 k.k.; z art. 263 § 2 k.k.;

2. A. S.,

syna A. i G.,

ur. w dniu (...) w W.

oskarżonego o przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 2 pkt. 4 k.k.; art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 148 § 2 pkt 4 k.k.; art. 291 § 1 k.k.;

3. W. Ć.,

syna R. i E.,

ur. w dniu (...) w W.

oskarżonego o przestępstwa z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 2 pkt 4 k.k.; art. 18 § 2 k.k. w zb. z art. 18 § 3 k.k. z art. 148 § 2 pkt 4 k.k.; art. 263 § 2 k.k. (2x); art. 291 § 1 k.k.;

4. R. D. (T.),

syna Z. i U.;

ur. w dniu (...) w W.

oskarżonego o przestępstwa z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.; art. 18 § 3 k.k. z art. 148 § 2 pkt 4 k.k.; art. 239 § 1 k.k.; art. 263 § 2 k.k.; art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 2 pkt 4 k.k.;

5. M. K. (1),

syna R. i H.,

ur. w dniu (...) w P.

oskarżonego o przestępstwo z art. 18 § 2 k.k. w zb. z art. 18 § 3 k.k. z art. 148 § 2 pkt 4 k.k.

6. K. B.,

syna J. i B.,

ur. w dniu (...) w W.

oskarżonego o przestępstwa z art. 18 § 3 k.k. z art. 148 § 2 pkt 4 k.k.; art. 239 § 1 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie

z dnia 4 maja 2018 r. sygn. akt V K 70/09

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok wobec oskarżonych J. B., A. S., W. Ć., R. D. (T.), M. K. (1) i K. B.;

II. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokat M. Z. kwotę 1033 (tysiąca trzydziestu trzech) złotych i 20 (dwudziestu) groszy, adwokata W. S. kwotę 1033 (tysiąca trzydziestu trzech) złotych i 20 (dwudziestu) groszy, adwokata S. N. kwotę 1033 (tysiąca trzydziestu trzech) złotych i 20 (dwudziestu) groszy, adwokata J. O., kwotę 1033 (tysiąca trzydziestu trzech) złotych i 20 (dwudziestu) groszy, adwokata Z. P. kwotę 885 (ośmiuset osiemdziesięciu pięciu) złotych i 60 (sześćdziesięciu) groszy i adwokata J. N. kwotę 885 (ośmiuset osiemdziesięciu pięciu) złotych i 60 (sześćdziesięciu) groszy w tym z kwotą 23 % VAT tytułem kosztów obrony sprawowanej z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 124/19
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	

1. CZĘŚĆ WSTĘPNA

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z dnia 4 maja 2018 r., V K 70/09

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

<u>2.1.1. Fakty uznane za udowodnione</u>					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
			Nie dotyczy		
<u>2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione</u>					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
		Nie dotyczy			

2.2. Ocena dowodów

<u>2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów</u>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
		Nie dotyczy

<p><u>2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</u></p>		
<p>Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2</p>	<p>Dowód</p>	<p>Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu</p>
		<p>Nie dotyczy</p>

<p>3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>		
<p>Lp.</p>	<p>Zarzut</p>	
	<p>Prokurator zarzucił:</p> <p>1. obrazę przepisów prawa procesowego, mającą wpływ na treść wyroku, a to art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 414 § 1 k.p.k., poprzez brak umorzenia postępowania w zakresie czynów opisanych w pkt VI, XI, XII, XIV i XIX, mimo iż w toku postępowania jurysdykcyjnego zaistniała w stosunku do tych czynów ujemna przesłanka procesowa w postaci przedawnienia karalności;</p> <p>2. obrazę przepisów prawa procesowego, mającą wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 7 k.p.k., art. 92 k.p.k., art. 410 k.p.k. oraz art. 424 § 1 k.p.k. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów skutkującą błędną oceną wyjaśnień współoskarżonego R. T. oraz zeznań świadka koronnego M. K. (2) i osób przesłuchanych w tej sprawie w charakterze świadków,</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>

	<p>w tym w szczególności B. S., R. C., E. T. i innych, dokonaną selektywnie, fragmentarycznie i powierzchownie, przy posłużeniu się w tym zakresie licznymi uproszczeniami oraz w oderwaniu od całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, z jednoczesnym niewyjaśnieniem wszystkich istotnych okoliczności sprawy, czemu towarzyszyło także wadliwe rozumienie przez sąd wynikającego z art. 5 § 2 k.p.k. nakazu rozstrzygania wątpliwości na korzyść oskarżonego, konsekwencją czego był mający wpływ na treść zapadłego orzeczenia błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, polegający na nieprawidłowej, sprzecznej z zasadami logicznego rozumowania oraz wskazaniem wynikającymi z doświadczenia życiowego interpretacji materiału dowodowego prowadzącej do uznania, iż oskarżeni nie popełnili zarzucanych im aktem oskarżenia czynów (poza czynami wskazanymi w zarzucie apelacyjnym opisanym nr 1, których karalność uległa przedawnieniu), podczas gdy prawidłowa ocena całokształtu ujawnionych i przeprowadzonych w tym zakresie dowodów prowadzi do wniosku oczywiście przeciwnego.</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Jako że zrzut przedstawiony w punkcie 2 apelacji jest najdalej idący, gdyż zmierza do wzruszenia orzeczenia uniewinniającego, to zostanie on omówiony w pierwszej kolejności. Nieuwzględnienie tego zarzutu w układzie procesowym niniejszej sprawy czyni rozpoznanie zarzutu zamieszczonego w punkcie 1</p>		

jako także bezzasadnego. Na wstępie wyjaśnić należy, w jakich warunkach apelacja prokuratora mogłaby zostać uwzględniona. Uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, czego domaga się skarżący, może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości (art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k.). Innymi słowy, wydanie orzeczenia kasatoryjnego jest możliwe tylko w razie stwierdzenia jednej z tych trzech przesłanek, to jest stwierdzenia bezwzględnej przyczyny odwoławczej, o której mowa w art. 439 § 1 k.p.k., konieczności zastosowania reguły ne peius, o której stanowi art. 454 k.p.k., lub konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu w całości. W niniejszej sprawie nie wystąpiły podstawy pozwalające na przyjęcie, że sąd pierwszej instancji dopuścił się uchybienia o charakterze bezwzględnej przyczyny odwoławczej. Nie zachodziły też powody do uznania, że sprawa wymaga przeprowadzenia przewodu w całości.

W tym stanie prokurator mógł domagać się wydania orzeczenia kasatoryjnego jedynie wobec stwierdzenia, że wydanie orzeczenia reformatoryjnego nie jest dopuszczalne z uwagi na obowiązujące reguły ne peius, o których mowa w art. 454 § 1 k.p.k. Przesłankę wydania wyroku uchylającego może stanowić regulacja zawarta w tym przepisie, ale wówczas gdy sąd stwierdzi, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego, czemu stoi na przeszkodzie zakaz określony w art. 454 § 1 k.p.k. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia

25 września 2018 r., V KS 18/18, Legalis; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2018 r., I KZP 10/18, Legalis). Innymi słowy, materiał dowodowy musi prowadzić do ustalenia winy oskarżonych w sposób nie budzący wątpliwości, aby stwierdzić, że pojawiła się przeszkoda określona w art. 454 § 1 k.p.k. stanowiąca podstawę wydania rozstrzygnięcia kasatoryjnego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2017 r., V KS 10/17, Legalis).

Jednocześnie niedopuszczalne jest antycypowanie pojawiania się przeszkody w postaci regulacyjnej *ne peius* w sytuacji, gdy materiał dowodowy nie zezwala na wydanie wyroku skazującego lub gdy wymaga uzupełnienia, jako że po uzupełnieniu materiału dowodowego, jego ocenie i ustaleniu stanu faktycznego, zapasć mogły inne niż skazujące rozstrzygnięcia reformatoryjne (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2017 r., V KS 5/17, Legalis). Sama tylko możliwość wydania takiego wyroku w ponownym postępowaniu przed sądem pierwszej instancji jest niewystarczająca dla przyjęcia wystąpienia regulacyjnej *ne peius* określonej w art. 454 § 1 k.p.k. (uchwała Sądu Najwyższego dnia z 20 września 2018 r., I KZP 10/18, Legalis).

Sąd drugiej instancji, w obowiązującym modelu postępowania odwoławczego, zobowiązany jest najpierw do uzupełnienia materiału dowodowego w ramach przeprowadzanej kontroli odwoławczej, a dopiero po dokonaniu takiej czynności, jeżeli zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego, czemu stoi na

przeszkodzie zakaz określony w art. 454 § 1 k.p.k., wydania wyroku kasatoryjnego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2018 r., V KS 18/18, Legalis).

Brak jakichkolwiek wniosków dowodowych w apelacji prokuratora dowodzi, że skarżący nie widzi potrzeby uzupełnienia postępowania dowodowego. Skarżący nie dostrzega żadnych luk w materiale dowodowym, które należałoby wypełnić przeprowadzając brakujące dowody. Skoro tak, to jego apelacja powinna wskazywać i omawiać dowody, które uznaje za wiarygodne, a które podważają ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji, a których sąd ad quem nie może zmienić, aby uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2018 r., IV KS 4/18, Legalis).

Ze względu na powyższe nie może stanowić usprawiedliwienia skarżącego, zawarta w jego apelacji następująca informacja: „Z uwagi bowiem na objętość uzasadnienia zaskarżonego wyroku (liczącego 398 stron), adekwatną do ośmiomiesięcznego okresu sporządzenia przez Sąd tego dokumentu procesowego, nie jest możliwe precyzyjne odniesienie się - w ustawowym terminie na wniesienie apelacji - do absolutnie wszystkich kwestii podniesionych przez Sąd w zakresie okoliczności skłaniających Sąd do nabycia przekonania o konieczności uniewinnienia podejrzanych od zarzucanych im czynów”.

Skoro, jak twierdzi sam skarżący, sąd pierwszej instancji opracowywał uzasadnienie przez okres 8 miesięcy,

to w tym właśnie okresie skarżący mógł przeanalizować materiał dowodowy i przygotować się do przedstawienia i omówienia wszelkich materiałów dowodzących o sprawstwie i winie oskarżonych w zakresie zarzucanych im czynów. Ten czas był także wystarczający, aby skarżący przygotował odpowiednie wnioski dowodowe, jeżeli uznawał, że zebrany materiał dowodowy wymagał uzupełnienia. Nie ulega wątpliwości, że takich czynności skarżący powinien się podjąć przed zamknięciem przewodu sądowego, zaś po jego zamknięciu w swej mowie końcowej przedstawić taką analizę i ocenę dowodów, która powinna była przekonać sąd pierwszej instancji do uwzględnienia jego wniosków końcowych. W tym stanie nie można przyjąć, takiego usprawiedliwienia skarżącego, jakie wypływa z poczynionej przez niego w apelacji, a zaprezentowanej wyżej uwagi, że apelacja nie jest pełna, a zatem jej wypełnienia w kierunku nakazującym obalenie twierdzeń sądu a quo należy już oczekiwać od sądu ad quem.

Nie znajduje ani normatywnego, ani aksjologicznego uzasadnienia oczekiwanie, że sąd będzie czuwał nad interesami stron i wspomagał ich w postępowaniu odwoławczym. Zaskarżenie orzeczenia stanowi uprawnienie, a nie obowiązek strony (*qui non appellat, approbare videtur sententiam*) i to na niej spoczywa powinność dbałości o swe interesy (*zasada vigilantibus iura*), a zatem wykazania w skardze, gdzie dopatruje się nieprawidłowości. Sąd w tym zakresie nie może z urzędu świadczyć stronie żadnej pomocy, gdyż stanowi to wyraz jego zainteresowania korzystnym dla strony wynikiem sprawy, a tym samym godzi

w bezstronność sądu, naruszając standard uczciwego procesu (por. D. Drajewicz, Kontradyktoryjność procesu karnego w świetle projektowanych zmian kodyfikacyjnych, Monitor Prawniczy 2012, nr 18, s. 976 i powołana tam literatura i orzecznictwo).

W tym stanie ocena zaskarżonego wyroku nastąpi tylko w zakresie podniesionym w treści apelacji. W analizowanym zarzucie 2 apelujący przedstawił szereg przepisów, które jego zdaniem miały zostać naruszone. W pierwszej kolejności odnieść się należy, do przepisów, odnośnie do których zarzut skarżącego jest w sposób oczywiste bezzasadny, tj. przepisów: art. 92 k.p.k., art. 410 k.p.k. oraz art. 424 § 1 k.p.k.

Przede wszystkim nie podlega uwzględnieniu zarzut naruszenia art. 92 k.p.k. Zarzutu tego nie można rozpatrywać z pominięciem treści art. 410 k.p.k. Przepis art. 410 k.p.k. jest przepisem szczególnym w odniesieniu do art. 92 k.p.k., więc nie można, zarzucić orzeczeniu naruszenia łącznie art. 92 k.p.k. i art. 410 k.p.k. (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 lipca 2019 r., I DO 13/19, Legalis). Artykuł 410 k.p.k. jest przepisem szczególnym względem art. 92 k.p.k., gdyż odnosi się do dowodów ujawnionych w toku rozprawy, a art. 92 k.p.k. w sposób ogólny odnosi się do całości ustaleń faktycznych stanowiących podstawę orzeczenia sądu na każdym etapie postępowania. Zatem w sytuacji, gdy sąd wyrokował po przeprowadzeniu rozprawy, zarzut dotyczący naruszenia wymogu oparcia orzeczenia na całokształcie dowodów ujawnionych w toku rozprawy powinien być osadzony w

treści art. 410 k.p.k., nie zaś w treści art. 92 k.p.k. (por. np. wyroki Sądów Apelacyjnych: we Wrocławiu z dnia 15 marca 2017 r., II AKa 34/17, LEX nr 2278260 i w Warszawie z dnia 18 października 2018 r., II AKa 402/17, LEX nr 2581120).

Odnosząc się do zarzutu prokuratora dotyczącego naruszenia art. 410 k.p.k., zauważyć należy, że naruszenie treści tego przepisu następuje poprzez oparcie wyroku na okolicznościach nieujawnionych w toku rozprawy głównej, bądź też przez pominięcie przy wyrokowaniu ujawnionych w toku rozprawy głównej okoliczności tak korzystnych, jak i niekorzystnych dla oskarżonego (np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 września 2004 r., sygn. IV KK 102/04, LEX nr 126693). Nie stanowi zaś naruszenia przepisu art. 410 k.p.k. dokonanie takiej czy innej oceny dowodu przeprowadzonego lub ujawnionego na rozprawie (np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2002 r., sygn. V KKN 34/01, LEX nr 53912). Skarżący nie wykazał, że został naruszony art. 410 k.p.k., w szczególności nie wskazał żadnych dowodów, które zostały przez sąd pierwszej instancji ujawnione, lecz pominięte przy wyrokowaniu, bądź zostały uwzględnione, bez ich ujawnienia na rozprawie. Autor apelacji błędnie upatruje naruszenia powyższego przepisu przez pryzmat niewłaściwej – w jego mniemaniu – ocenie depozycji głównie oskarżonego R. D. (T.) i świadka koronnego M. K. (2), który to zarzut wiązać należy z ewentualnym naruszeniem art. 7 k.p.k., nie zaś naruszeniem art. 410 k.p.k. Wobec powyższego, zarzut w tym zakresie jest gołosłowny i

dowolny, a w konsekwencji nie zasługuje na uwzględnienie.

Zarzut naruszenia art. 424 k.p.k. jest także chybiony. Obraza tego przepisu nigdy nie stanowi naruszenia prawa procesowego mającego wpływ na treść orzeczenia, bowiem do sporządzenia uzasadnienia dochodzi po wydaniu wyroku. Sporządzenie uzasadnienia wyroku jest czynnością wtórną wobec samego orzekania, a zatem sposób rozstrzygnięcia sprawy nie zależy od tego, czy treść pisemnego uzasadnienia wyroku odpowiada wymogom art. 424 k.p.k., czy też nie (np. wyroki: Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 5 lutego 2015 r., II AKa 85/14, Legalis; Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 23 grudnia 2014 r., II AKa 436/14, Legalis). Zawsze o trafności rozstrzygnięcia decyduje materiał dowodowy stanowiący podstawę orzeczenia, a nie treść uzasadnienia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 2 kwietnia 2014 r., II AKa 35/14, Legalis). Wobec powyższego prowadzenie dalszych rozważań w tym przedmiocie pozostaje bez znaczenia. Wynika to także z treści art. 455a k.p.k., który wyklucza wydanie orzeczenia kasatoryjnego z powodu wad uzasadnienia. Zarzut skarżącego naruszenia art. 424 k.p.k. jest w sposób oczywisty bezzasadny.

Nie podlegał uwzględnieniu zarzut uchybienia art. 7 k.p.k. Aby wykazać naruszenie tego przepisu skarżący powinien wskazać konkretnie, w jaki sposób sąd oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy, naruszył zasady prawidłowego rozumowania oraz wskazania wiedzy i doświadczenia życiowego, a przez to nietrafnie nie dał wiary lub

niesłusznie dał wiarę określonym dowodom.

Zdaniem apelującego sąd pierwszej instancji dokonał błędnej oceny wyjaśnień współoskarżonego R. T. oraz zeznań świadka koronnego M. K. (2) i osób przesłuchanych w tej sprawie „w charakterze świadków, w tym w szczególności B. S., R. C., E. T. oraz i innych”. Niezasadne, a w wypadku profesjonalnego uczestnika postępowania, jakim jest skarżący, także i niedopuszczalne jest posługiwanie się w apelacji sformułowaniami „w szczególności” i „oraz i innych”, które mają sugerować, że podnoszone w apelacji uchybienie dotyczy jeszcze jakiś innych świadków, których skarżący nie chce wymienić. Taki zabieg jest dysfunkcyjny, bowiem nie rozszerza granic apelacji i nie obliuguje sądu ad quem do jakichkolwiek poszukiwań tych „innych” dowodów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 września 2019 r., IV KK 495/19, nr 10, poz. 63).

Reasumując, zdaniem apelującego sąd a quo błędnie ocenił depozycje następujących świadków B. S., R. C., E. T. a także M. K. (2) oraz wyjaśnienia współoskarżonego R. T. (obecnie D.)

Przechodząc do oceny depozycji świadków B. S., R. C., E. T., stwierdzić należy, że pozostaje poza sporem, iż żaden z tych świadków nie był bezpośrednim obserwatorem zdarzeń, stanowiących przedmiot czynów zabronionych zarzucanych oskarżonym. Nadto przekazywane przez tych świadków informacje mają znaczenie drugorzędne, a stwierdzenie ich prawdziwości nie dowodzi wprost sprawstwa i winy oskarżonych.

W przekonaniu skarżącego, wyjaśnienia świadka B. S. złożone w toku postępowania przygotowawczego, należy ocenić jako całkowicie wiarygodne i całkowicie zbieżne z depozycjami oskarżonego T. co do okoliczności nabycia pojazdu marki J. (...), posiadającego ślady przestrzelin z broni palnej. Przyjęcie tej informacji, jako prawdziwej, nie stwarza stanu pewności, że pojazd ten posiadał uszkodzenia pochodzące z użycia go do jednego z czynów zarzucanych oskarżonym. Tezy tej skarżący nie wykazał.

W dalszej kolejności apelujący zwraca uwagę na zeznania świadka R. C., który stwierdził, że z rozmów z R. T. (obecnie D.) dowiedział się, że zmiana jego wyjaśnień na korzyść A. S. podyktowana była otrzymaniem od niego określonych korzyści majątkowych. Nadto, skarżący połączył tę okoliczność ze zdarzeniem ze stycznia 2011 r., polegającym na zawiadomieniu przez tego oskarżonego prokuratora, a więc organu ścigania, że A. S. oraz K. B. składają mu propozycje zapłaty pieniędzy w zamian za wycofanie wyjaśnień dotyczących ich osób. Nie wyjaśnia jednakże apelujący, jakie konsekwencje wynikają z tych obu zdarzeń, w szczególności, czy zostało wszczęte postępowanie, w celu wyjaśnienia wiarygodności takich zawiadomień, a zatem, czy prokurator uznał wiarygodność tych informacji. Nie sposób uznać, za prawidłowe takie postępowanie prokuratora, który sam nie wykazuje, że dał wiarę pewnym źródłom dowodowym, a jednocześnie oczekuje, że obdarzy ich wiarą sąd. Takim postępowaniem apelujący nie wykazał zasadności podniesionego

zarzutu odnośnie do oceny świadka R. C..

W zakresie dotyczącym oceny zeznań świadka E. T., apelujący podniósł, że sąd pierwszej instancji uznał za bezsporny fakt wynajmowania przez oskarżonego R. T. (obecnie D.) mieszkania oznaczonego numerem (...) w budynku mieszkalnym mieszczącym się w W. przy ulicy (...), w którym mieściło się kilkadziesiąt miejsc parkingowych, a ten oskarżony wynajmował jedno miejsce parkingowe oznaczone numerem (...) lub (...), zaś jego właścicielem był E. T.. Zdaniem apelującego, brak rozpoznania tego oskarżonego przez E. T. nie może stanowić podstawy do przyjęcia, że oskarżony ten nie wynajmował tego miejsca parkingowego. Uznanie za prawdziwą tezę, której stara się dowieść skarżący nie prowadzi do żadnych wniosków jednoznacznie potwierdzających popełnienie przez oskarżonych zarzucanych im przestępstw. Sam skarżący podnosi, że zeznania świadka E. T. wskazują, nie więcej, nie mniej, że mężczyzna przypominający oskarżonego, jak podaje apelujący, „parkował tam duży, ciemny, terenowy samochód na dużych kołach”. Nie wykazał zatem skarżący, jaki samochód był tam parkowany, a w szczególności, czy był tam parkowany pojazd, który marką i innymi danymi identyfikującymi odpowiadał, temu który, zdaniem apelującego, uczestniczył w zdarzeniu stanowiącym podstawę zarzutów.

Także nie był bezpośrednim świadkiem zdarzenia M. K. (2), który sam przyznał, że wiedzę o zdarzeniach opisanych w zarzucanych oskarżonym czynach

powziął z mediów oraz rozmów głównie z oskarżonym R. T. (obecnie D.). Skarżący wprawdzie stwierdził, że sąd pierwszej instancji błędnie ocenił zeznania świadka M. K. (2), uznając je m.in. za wewnętrznie sprzeczne, nielogiczne oraz nieznajdujące potwierdzenia w pozostałym zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, i zadeklarował, że wykaże oczywisty brak podstaw do czynienia tego rodzaju założeń, jednakże nie sposób stwierdzić, aby z tych deklaracji się wywiązał w apelacji.

Na skarżącym, jako profesjonalnym uczestniku postępowania, spoczywał obowiązek wskazania, które depozycje świadka M. K. (2) należało uznać za wiarygodne i z jakich przyczyn oraz dlaczego sąd pierwszej instancji takiego twierdzenia nie podzielił i dlaczego jest ono błędne. A zatem w odniesieniu do jakich zdarzeń, stanowiących przedmiot zarzutów, świadek ten złożył wiarygodne zeznania, a sąd pierwszej instancji ocenił je wadliwie, odmawiając im wiary. Obowiązkiem apelującego było przekonanie sądu ad quem do prawdziwości swego twierdzenia, że zeznania tego świadka, które wskazują na sprawstwo i winę oskarżonych zostały ocenione przez sąd pierwszej instancji błędnie. Z powyższego obowiązku skarżący się nie wywiązał. Nazwisko świadka pojawia się w środku odwoławczym 15 razy, ale ani razu skarżący nie zamieszcza przy nim jakichkolwiek argumentów dowodzących zasadności apelacji. Trzy razy dane tego świadka skarżący wymienia w związku z swymi lakonicznymi i ogólnymi deklaracjami, co do jego wiarygodności. Świadek wymieniony po raz czwarty ma

wykazać prawdziwość twierdzeń oskarżonego R. T. (obecnie D.) odnośnie do tego, że oskarżony ten wyjawiał świadkowi M. K. (2), iż „pracownik myjni znalazł w czyszczonym samochodzie łuski, które pokazał oskarżonemu”. Wiarygodność takiego zdarzenia, nie wskazuje jednocześnie, czy istotnie pracownik myjni takie łuski znalazł, a co więcej, skąd pochodziły te łuski, czy wreszcie do jakiego typu broni można je przypisać. Skarżący nie wykazał, że takie zdarzenie miało miejsce, a jeśli nawet miało, to jakie konsekwencje z niego wynikają, a w szczególności, na jakiej podstawie należy przyjąć, że twierdzenia świadków, niepotwierdzających takiego faktu, są nieprawdziwe. Apelujący po raz kolejny jedynie zasygnalizował swe wątpliwości, których rozstrzygnięcia domaga się na niekorzyść oskarżonego. Przywołanie w apelacji danych personalnych świadka M. K. (2) po raz piąty, szósty i następny, aż do trzynastego nie wiąże się z przedstawieniem przez skarżącego argumentów przemawiających za wiarygodnością wypowiedzi tego świadka, lecz ich zestawieniem z wyjaśnieniami oskarżonego R. T. (obecnie D.). Zestawienia te nic do sprawy nie wnoszą odnośnie do powodzenia apelacji i przekonania sądu co do dowodów przemawiających za prawdziwością zarzutów aktu oskarżenia. Sąd ad quem nie może uzupełniać apelacji prokuratora i dopisywać brakujących w niej argumentów, gdyż nie tylko stanowiłoby to naruszenie podziału ról procesowych i przyjęcie przez sąd funkcji oskarżycielskich, ale w konsekwencji prowadziłoby do naruszenia zasady bezstronności. Po raz czternasty i piętnasty powołując nazwisko świadka M.

K. (2), apelujący odwołuje się do oceny zeznań świadka R. C., które już wyżej analizowano, a które to okoliczności pozostają bez znaczenia dla skuteczności apelacji. W żaden sposób apelujący nie wykazuje, na czym ma polegać naruszenie art. 7 k.p.k., które formułuje w zarzucie w odniesieniu do świadka M. K. (2), i jakie znaczenie uchybienie temu przepisowi miało wpływ na treść wyroku, stosownie do art. 438 pkt 2 k.p.k. W tym zakresie aktualne pozostają uwagi odnoszące się do oczekiwań apelującego w zakresie poszukiwań wzmocnienia apelacji przez sąd ad quem, które są niedopuszczalne i wskazują na oczywistą bezzasadność i niemoc merytoryczną apelacji.

Apelujący, odnosząc się w zarzucie do uchybień sądu, które jego zdaniem miały wpływ na treść wyroku, powołuje się także na ocenę wyjaśnień oskarżonego R. T. (obecnie D.). Skarżący sam przyznaje, że ten oskarżony składał wyjaśnienia na etapie postępowania przygotowawczego „licząc na zastosowanie wobec niego dobrodziejstwa z art. 60 k.k., mając wiedzę o kilkuset czynach zabronionych (sam dopuścił się popełnienia stu kilkudziesięciu czynów)”. Następnie apelujący dodaje, że „niemożliwe jest wskazanie liczby czynności procesowych, w których podejrzany ten uczestniczył, a w ich toku wyjaśniał on równoległe o bardzo dużej ilości zdarzeń przestępczych” i „często dopiero po tym, jak w związku z wyjaśnianiem o innych przestępstwach przypominał on sobie i ‘układał’ w głowie okoliczności przestępstw, o których już wcześniej wyjaśniał, wracał do tych czynów i uzupełniał swoje poprzednie wyjaśnienia w

tym przedmiocie (na gruncie zarzutów dotyczących zabójstwa A. C. dotyczyło to m.in. późniejszego wskazania na rolę w tym zdarzeniu M. K. (1) oraz uczestnictwa T. w zrzutce na opłacenie A., który samodzielnie podjął się dokonania zabójstwa ww. osoby)”.
Rzecz, nie w tym, w jaki sposób sąd a quo miał wykazać, że wyjaśnienia oskarżonego są niewiarygodne, a w tym, że prokurator ma obowiązek wykazać, iż wyjaśnienia oskarżonego są wiarygodne. A zatem wewnętrznie spójne i konsekwentne oraz znajdujące potwierdzenie w zebranych materiale dowodowym. Okoliczności, które podnosi skarżący, że oskarżony musi 'poukładać' w głowie okoliczności przestępstw, a następnie w dalszej treści apelacji, że nie pamięta zdarzeń, które miały miejsce w toku – jak zaznacza skarżący – „przestępczej kariery”, że zdarzenia te myli, że ze składanych wyjaśnień się wycofuje, a wreszcie przed Sądem Apelacyjnym odmawia ich złożenia, wprost przeczą tezie nakazującej przyjęcie, że takie wyjaśnienia są spójne, konsekwentne i pozwalają na wyprowadzenie niebudzących wątpliwości faktów. Wyjaśnienia tego oskarżonego powinny pozwolić na wyprowadzenie wniosków o prawdziwości faktów, których stwierdzenie ma istotne znaczenie dla uznania, że czyny opisane w zarzutach oskarżenia miały miejsce, co więcej ich sprawcami są osoby postawione w stan oskarżenia. Tak w niniejszej sprawie nie jest, a obowiązkiem apelującego, jako oskarżyciela było i jest przedstawienie dowodów, z których wynika prawdziwość faktów prowadzących do stwierdzenia

zasadności oskarżenia. Obowiązkom tym apelujący nie sprostał.

Skoro sąd, jako organ postępowania, ma ukształtować swe przekonanie na podstawie wszystkich przeprowadzonych dowodów (art. 7 k.p.k. in principio), to przedmiot oceny sądu musi stanowić suma tych dowodów. A zatem nie jest dopuszczalna selektywna ocena materiału dowodowego. Sąd a quo dokonał oceny, zachowując powyższe reguły i wskazując na swe wątpliwości odnośnie do wiarygodności wyjaśnień oskarżonego i konfrontując je z innymi dowodami. Apelujący zaś przedstawił ocenę dowodów dokonaną selektywnie, fragmentarycznie i powierzchownie, przy posłużeniu się w tym zakresie licznymi uproszczeniami oraz w oderwaniu od całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego z jednoczesnym niewyjaśnieniem wszystkich istotnych okoliczności sprawy, której to ocenie towarzyszy wadliwe rozumienie art. 5 § 2 k.p.k.

Zważywszy na powyższe, prokurator w apelacji, kwestionującej wyrok sądu pierwszej instancji, powinien przedstawić wszelkie dowody, z których wynika sprawstwo i wina oskarżonych, i przekonać do takiej oceny sąd ad quem. Godzi w zasadę samodzielności i podmiotowości prokuratora oraz z tym łączącej się odpowiedzialności za własne postępowanie, oczekiwanie, że sąd apelacyjny na podstawie samego środka odwoławczego, w którym prokurator przekazuje swe wątpliwości odnośnie do prawidłowości wyroku pierwszej instancji, będzie go wyręczał w

poszukiwaniu dowodów w celu wsparcia jego interesu procesowego.

Jednocześnie ponownie zwrócić uwagę należy, że w obowiązującym modelu postępowania apelacyjnego jest niedopuszczalne uchylenie orzeczenia sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania tylko w celu dokonania ponownej analizy sprawy. Konieczność ponownej oceny przeprowadzonych dowodów nie stanowi obecnie samodzielnej podstawy wydania wyroku kasatoryjnego. Nie mieści się w kręgu podstaw wyroku kasatoryjnego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2016 r., IV KS 5/16, Legalis). Wydanie takiego orzeczenia z powodu odmiennej oceny materiału dowodowego jest jedynie wówczas możliwe, gdy ocena dowodów przeprowadzona przez sąd odwoławczy doprowadza do takiego wniosku, że w świetle całokształtu materiału dowodowego uniewinnienie oskarżonego przez sąd pierwszej instancji było niezasadne, a ze względu na zakaz orzekania na niekorzyść, sąd odwoławczy musi uchylić wyrok sądu pierwszej instancji i przekazać sprawę temu sądowi do ponownego rozpoznania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 lipca 2019 r., V KS 19/19, Legalis).

Zadaniem apelującego było nie tylko obalenie tej oceny, którą przedstawił sąd pierwszej instancji, ale – zwarzywszy na wskazywane na wstępie regulacje prawne odnośnie do wydania wyroku kasatoryjnego – przedstawienie dowodów, z których wynikają fakty wskazujące, że każde zdarzenie z opisanych w zarzutach aktu oskarżenia miało miejsce i przedstawienie niebudzących

wątpliwości dowodów, które do takich wniosków prowadzą. Temu obowiązkowi prokurator nie podołał.

Nieuwzględnienie opisanego w punkcie 2 zarzutu jako najdalej idącego, czyniło bezzasadny zarzut opisany w punkcie 1 apelacji, w którym prokurator zarzucił obrazę przepisów prawa procesowego, mającą wpływ na treść wyroku, tj. art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 414 § 1 k.p.k., poprzez brak umorzenia postępowania w zakresie czynów opisanych w punktach VI, XI, XII, XIV i XIX, mimo iż w toku postępowania jurysdykcyjnego zaistniała w stosunku do tych czynów ujemna przesłanka procesowa w postaci przedawnienia karalności. Zarzut ten byłby zasadny, jeżeli prokurator w apelacji wykazałby odpowiednimi dowodami w sposób niebudzący wątpliwości sprawstwo i winę oskarżonych z zakresie zarzucanych im czynów opisanych w tych punktach, czego w żaden sposób oskarżyciel nie uczynił w apelacji.

Wniosek

Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyrok w części dotyczącej czynów opisanych w pkt VI, XI, XII, XIV i XIX aktu oskarżenia poprzez umorzenie postępowania o te czyny z uwagi na zaistniałą w zakresie tych czynów ujemną przesłankę procesową w postaci przedawnienia karalności o uchylene zaskarżonego wyroku w pozostałej części i przekazanie w tym zakresie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

Zwiąże o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.	
Z uwagi na niezasadność zarzutów apelacyjnych nie jest zasadny wniosek apelacji o zmianę zaskarżonego wyrok w części dotyczącej czynów opisanych w pkt VI, XI, XII, XIV i XIX aktu oskarżenia poprzez umorzenie postępowania o te czyny oraz wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku w pozostałej części i przekazanie w tym zakresie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.	

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
1.	Nie dotyczy
Zwiąże o powodach uwzględnienia okoliczności	
Nie dotyczy	
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
<u>5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</u>	
<u>1.</u>	Przedmiot utrzymania w mocy
<u>Punkt 1 części dyspozytywnej wyroku.</u>	
Zwiąże o powodach utrzymania w mocy	
Bezasadność zarzutów apelacji opisana wyżej (punkt 3 uzasadnienia).	

<u>5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</u>	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
Nie dotyczy	
Zwięźle o powodach zmiany	
Nie dotyczy	

<u>5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</u>		
<u>5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia</u>		
1.1.	Nie dotyczy	# art. 439 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
Nie dotyczy		
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
Nie dotyczy		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
Nie dotyczy		

4.1.	Nie dotyczy	# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
Nie dotyczy		
<u>5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania</u>		
Nie dotyczy		
<u>5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku</u>		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
	Nie dotyczy	
6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
	<p>Stosownie do art. 632 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. kosztami procesu obciążono Skarb Państwa.</p> <p>Stosownie do udziału obrońców w rozprawach na podstawie art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k. i § 17 ust. 2 pkt 5 in fine oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu) zasądzono na rzecz adwokat M. Z. kwotę 1033 złotych i 20 groszy, adwokata W. S. kwotę 1033 złotych i 20 groszy, adwokata S. N. kwotę 1033 złotych i 20 groszy, adwokata J. O. kwotę 1033 złotych i 20 groszy, adwokata Z. P. kwotę 885 złotych i 60 groszy i adwokata J. N. kwotę 885 złotych i 60 groszy w tym z kwotą 23 % VAT tytułem kosztów obrony sprawowanej z urzędu w postępowaniu odwoławczym.</p>

7. PODPIS

Dorota Tyrła

Ewa Jethon Dariusz Drajewicz (spr.)

1.3. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	Prokurator		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Punkt 1 części dyspozytywnej wyroku		
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
1.4. Wnioski		

#	Uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------